



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales**

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè  
factorum pertinentes, breuiter tractantur

**Azor, Juan**

**Coloniae Agrippinae, 1612**

1 Quid sit Vsura.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-14014**



tum mortale, nimirum, quia aspicio homines sese vulnerrantes, aut video lasciuos, & libidinosos actus, aut audio lasciuia verba, aut, prouocantia ad libidinem, quae sit mortale peccatum. Secus vero est, si tantum aspiciendo ludum, qui est peccatum mortale ex lege positua, delector eo, vt tantum ludus quidam est in se. Item licet ludus sit peccatum mortale ex se, non erit mortale peccatum aspice- re, & delectari absque vilo periculo mali consensus in me: si tantum delector eo ludo, vt quid iocofum, vel quid ridiculum, aut gratum sensibus, habet in se, quoniam, tunc non delector in re gesta, sed in modo rei, qui est bo- nus in se. Raro tamen in aspectu similium rerum, maxime obscenarum, deest peccatum mortale propter hominum fragilitatem.

## DE VSVRA.

### DE IIS, QUAE RA- tione usura restitui de- bent.



**A**GENDV M est hoc loco de Restitu-  
tione rerum, quae ex usura acquirun-  
tur. Vnde tota materia de Usura est  
in praesentia tractanda. Porro de Vsu-  
ris agunt Iurisconsulti C. De usuris. l.  
Ad haec. §. l. Ad eos. Item de vlturis  
tractant Canonistae. 14. quae. 3. §. 4.  
& extat Titulus in Decretalibus, in  
Sexto, & Clementinis, & in Digestis, lib. 22. extant duo Ti-  
tuli. 1. & 2. De usuris. Item de nauico faenore. Et C. lib. 4. ex-  
tat titulus 32. De Usuris, & tit. 31. De nauico faenore. & lib. 7.  
est titulus 54. De usuris rei iudicata. Et lib. 5. est titu. 56. De  
usuris pupillaribus. Et lib. 6. titu. 46. De usuris legatorum, &  
fideicommissorum. Summistae, Angelus, Rosella, Pisana, Syl-  
vester, Armilla, Caietanus, in verb. Usura. S. Thomas, 2. 2.  
quae. 78. & Caietanus ibid. Antonin. par. 2. titu. 1. à cap. 6.  
vsque ad 11. Gabrielus 4. Distinct. 15. quae. 11. Maior, eodem  
lib. §. distinct. quae. 29. Sotus, lib. 6. De iustitia, quae. 1. Me-  
dina, De rebus restituen. ex usura per aliquas quaestiones. Con-  
radus de contractib. tract. 2. per 37. quaestiones, & praesertim, à  
quaestione 22. Adrianus in 4. De restitutione, quaestione qua inci-  
pit: Aegredior casus particulares. §. Octauo dubitatio, & qua-  
estione sequentibus. Nauar. in Commentario de usuris super  
cap. Si faenereris, 14. quae. 3. Et in Manuali, cap. 17. num. 206.  
& seq. Couar. lib. 3. Varia. resol. cap. 1. Ioannes de Lignano  
edidit Tractatum de Usuris. Item alium scripsit Lupus Ge-  
minianus, in quatuor Commentariis diuisum.

### Quid sit Usura.

#### CAP. I.

**N**OTANDVM est Primo, Usuram Graece dici *τὸ κέρδιον* à  
partu, eo quod sit quidam pecuniae partus, & fru-  
ctus: Hebraice dicitur *Morsus*, quod sit velut qui-  
dam morsus in bonis alterius. Latinis dicitur Usura ab  
usu, siue lucro, quod ex mutuo acquiritur. Dicitur etiam  
faenus quod sit veluti quidam pecuniae faenus.

Secundo notandum, Usuram aliquando sumi latissime,  
pro usu cuiuscunque rei. Sic enim dicitur lucis, & vitæ usu-

ra. Secundo late etiam pro fructu ex usu rerum prouenien-  
ti ultra ipsam rem. v. g. fructus qui percipitur ex semine  
mandato tertæ ultra ipsum semen, dicitur usura feminis, id  
est, fructus. Tertio, pro quaestu, siue lucro, quod ex mutuo  
recipitur: & hoc modo sumitur in Iure, tam ciuili, quam  
canonico. Cæterum hoc modo acceptum adhuc in Iure su-  
mitur dupliciter: vno modo late pro lucro, quod ex mutuo  
ultra sortem nobis accrescit; sed non ex ipsa vi mutui, sed  
aliunde, nimirum, vel ratione lucri cessantis, vel damni e-  
mergentis; vel ratione periculi, cui mutuum exponitur; vel  
ratione laboris, aut impensarum, quæ probabiliter timentur  
futuræ in mutuo recuperando; vel ratione alterius con-  
tractus in ipso mutuo admixti. Secundo sumitur stricte, &  
proprie pro lucro, quod accipitur ex mutuo ex ipsa vi mu-  
tui, & non aliunde.

Tertio notandum, Sicut furtum aliquando accipitur  
pro re aliena furto sublata; aliquando pro actione, qua res  
aliena surripitur: sic etiam usura aliquando accipitur pro  
lucro ex mutuo acquisito; & dicitur lucrum usurarium, &  
turpe: aliquando pro actione, qua ex mutuo lucrum ac-  
quiritur, & dicitur peccatum usurae.

Usura solet multis modis definiti. Sed Lupus Gemina-  
nus in suo tract. de Usuris, comment. 1. §. 1. nullam definitio-  
nem Usurae probat, vt bonam. Cui videtur accedere Couar-  
ruuias loco citato. Et probant; quia nulla est usurae defini-  
tio tradita per genus suum, & differentiam. Item, quia nul-  
la est quæ cum definito conuertatur; cum tamen omnis bo-  
na definitio conuertitur debeat cum suo definito. Item, quia à  
Doctoribus non definitur ipsum Usurae peccatum, quod est  
accipio lucri ex mutuo, vi mutui, sed definitur lucrum  
usurarium.

Cæterum, dicendum est, in rebus mortalibus non esse  
opus, tam exactas definitiones exquirere, quæ genere con-  
sentent, & differentia: satis igitur nobis est communis defi-  
nitio usurae, bene tamen intellecta. Sic enim definitur com-  
muniter: Usura, est lucrum pecunia aestimabile, quæsum  
ex mutuo vi mutui. Quæ definitio colligitur ex his, quæ  
docent Tertullianus, Ambrosius, & Augustinus. Et habetur  
14. quae. 3. §. 1. Accipitur autem in hac definitione lu-  
crum, tam pro ipsa actione lucrificandi, quam pro re ipsa,  
quam lucrificamus. Deinde accipitur, tam pro pecunia,  
quam pro quocunque alio commodo pecunia aestimabili,  
quale est munus, quod dicitur à lingua, & munus, quod di-  
citur ab obsequio. Item dicitur (vi mutui) quia crimen  
usurae non erit, si vi gratitudinis, amicitiae, beneuolentiae,  
vel charitatis, vel si ratione damni emergentis, vel lucri ces-  
santis aliquid exigatur, vel quia alias erat nobis ex iustitia  
debitum, vt dicemus inferius.

### Quo iure sit usura prohibita.

#### CAPVT II.

**P**RIMO quaeritur, An usura fuerit in lege Veteri permif-  
sa Iudæis tanquam minus malum, quod aliquando in  
Republica impune ad euitandum alia longe maiora, &  
longe plura mala permittitur, sicut permittuntur meretrici-  
ces? an vero potius permiffa fuerit tanquam licita, Deo ni-  
mirum, qui est Dominus omnium rerum, concedente Iu-  
dæis dominium lucri, quod ex mutuo accipiebant?

In hac re certum est apud omnes, esse Iudæis inter-  
dictum usuram accipere à suis fratribus, id est, Iudæis: o-  
mnes enim Iudæi in sacris litteris aliquando dicuntur fra-  
tres, hoc est, genus, & originem ducentes ab eodem ca-  
pite: & hoc modo Iudæi, Gentes appellabant alienas, seu  
alienigenas, hoc est, alterius generis, & originis. Vnde  
Deuteronomij 23. aperte dicitur: [Fratri tuo non faene-  
raberis.] Quare tota difficultas consistit, an auctoritate  
Dei esset licitum Iudæis usuras in vniuersum accipere